

ЊИВА

Ратарски недељни лист.

Број 12.

21. (8.) марта 1915.

XVIII. год.

Претплата је: 3 круне на целу годину.

Издаје сваке недеље.

Уредништво и наклада «Њиве» је:

Budapest, Egyetem-utca 4.

Издаје и на мађарском, словачком, рушњачком, румунском и немачком језику.

Народна храна у време рата.

Наши непријатељи настоје, да нам запрече увоз свих животних намирница са стране и да нам проузрокују оскудицу. То им не ће ни онда поћи за руком, и кад би увоз забранили, ако сваки од нас буде схваћао својом дужношћу, да ове животне намирнице чува и да их без потребе не расипа. Сваки је појединац позван, да настоји око тога, како би се што боље храном осигурао, а сваки то може и учинити, ако удеси свој живот тако, како захтевају општи интереси. Нека се не пада у једну другу погрешку па да се купују непотребне ствари и да се тиме за се и за друге све више диже цена. Држите се оне наше народне пословице: «Ко купује оно, што му не треба, продаваће и оно,

што му треба». Све оне, који су накупували превише залихе, треба нарочито опоменути, да се спремљанјем животних намирница а нарочито брашна на незгодно место обично догоди, да се брашно поквари и да се јести не може.

Месо. Многи прецењују месну храну. Није нужно сваки дан или више пута аа дан јести меса, а није опет економски клати младе животиње, као телад итд., јер је телетина мање храњива од говеђине. Говеђину и свињетину може врло лако надоместити овновина и јагњетина, а исто тако риба и дивљач.

Остатци меса нека се не бацају, од њих се могу приправити умокци, чорба, месне пите итд.

Млеко и сир. Млеко и сир су важна храна, а нарочито због тога, што су пуни беланчевине па могу

добро доћи, да се узима мања количина mesa и јаја.

Масло. Употреба масла може се много ограничити, а да укус јела остане исти. У кухињи, а нарочито код приправљања јела, нека се штеди масло, јер ово је једна од најскупљих животних намирница. Мазање хлеба маслом може се заменити са пекмезом, искуваним воћем, медом и другим.

Брашно и хлеб. Власти су већ наредиле, да се са пшеничним и раженим брашном што више штеди и да се хлеб прави или меша са кромпирима, с јечмом или с кукурузом. Нека се нико данас у ова озбиљна времена не обазире на то, што ће му хлеб бити мало друкчијег укуса. У кући нека се никад не употребљује сам пшенични и ражени хлеб. Није основана предрауда, да црни хлеб не ваља, шта више он је храњив и угодан. У кућама требало би хлеб нарочито штедити и узалудно не расипати. Наши су стари с пода купили мрве хлеба и остављали на страну, јер је грехота газити по ономе, што те храни. Остатци хлеба и земичака могу се врло лако употребити за чорбу, за разне ваљушке, за попару итд. Не мора се увек тазе хлеб јести, мало бајатији је хлеб исто тако храњив. Измлевен јечам, пиринач, зоб, просо може добро у неким јелима надоместити пшенично брашно.

Граx и пасуљ. Граx, грашак и пасуљ је због своје храњивости у ова времена врло добар па се може свакоме препоручити, да богатија јела

данас њим замени. Граx је у нас познат као сиромашниз храна, али је, што сетиче куса и храњивости, врло добар.

Кромпири. Ради храњивости и ради тога, што се могу на разне начине приправити, кромпири могу бити добра замена за многе животне намирнице. Само с кромпирима треба штедљиво поступати, кувати их неогуљене и онда истом гулити, јер ако се кувају огуљени, изгубе много од храњивости.

Поврће. Разно поврће нека се због своје храњивости, припреме и укуса, што више употребљава и што више сеје, јер је поврће у народној храни врло важно већ с тога, што је храњиво и што се њим могу друге скупље животне намирнице заменити. Ко има свој врт или непосијана земљишта, нека сеје младе кромпире, остало поврће, купус, салату итд. Он може и себи а и другима у кућанству много користити.

Шећер и воће. За шећер веле, да је то само раскошна храна, али то не стоји, јер је он у ствари врло важна храна и ради тога треба га, што је могуће више, штедити. Како смо пре споменули, може шећер у храни да надомести масло. Са шећером — ако га имадемо доста и ако га будемо чували — можемо запречити оскудицу и скакање цена маслу. То исто вреди и за храну слатких јела, за воће, компоте, пекмез и мед. Ради тога је потребно, да се воће чува, да не иструне и да се тако смести или приправи, како не ће иструнути.

Наредбе за вртарство.

Барон Имре Гиљањи, министар пољопривреде, труди се са свима средствима, која му у овим изванредним приликама стоје на расположењу, да повећањем производње осигура снабдевање целокупнога нашега народа потребном храном. У томе важну улогу игра и производња зеља и осталих вртарских производа. На томе пољу ће државне вртарске и пољопривредне установе морати вршити важан рад, давајући пример осталим подuzeћима. Господин Министар Пољопривреде је наредио, да државна вртарска и пољопривредна подuzeћа пре свега производе рано зеље и ране баштенске продукте и то преко досадање мере, заузевши тим биљкама сву још слободну ораницу, која се за производњу тих биљака употребити даје. Таково рано зеље било би ово: рани кромпир, грашак, бели пасуљ (добар за кување у зелен), спанаћ, кисељак, тиква, купус, келераба, кукуруз за кување, ротква, салата, затим диња и лубеница и краставац. Поред производње тих раних производа, не смемо неравно занемарити касно зеље, као што су: паглицан, паприка, лукац, купус за зиму, кељ и бундева.

У смислу тога наређења државна вртарска и пољопривредна подuzeћа

су већ започела предрадове у томе правцу и узела су до сада већ са 200 јутара већу површину, него до сада, под културу за произвођење споменутих биљака. Осим тога је господин Министар пољопривреде обвезао надзорнике тих подuzeћа, да околне произвођитеље са нужним саветом послуже и ако им остане сувишне расаде, да тај материјал ставе економима и бостанџијама на расположење без икакве штете.

Који економ дакле потребује у вртарским стварима савета, нека се обрати на најближу државну вртарску и пољопривредну станицу (телек), онде ће добити упутство и ако буде било могуће, још и бесплатно расаде.

Допуст војницима ради пољских радова.

Министар домобранства издао је ових дана врло важну наредбу, којом наређује — обзиром, да је врло важно, да се пољски радови извршују — да се војници, који још не служе у убојним редовима, у оној мери, у којој то допушта нужна допуна војске и извештавање сада руковане момчадије, пусте на допуст ради пролећних пољских радова око усева и радова у виноградима. Овај допуст може да траје само 14 дана. Нико други не може тражити допуста, до војник сам лично, усмено од свога надзорнога заповедништва. Дакле за ово се не може поднети молбеница. За сада јављамо само још то: да се овај допуст може наступити 20. марта о. г.

О коњима са бојишта донесеним.

Давнашње је искуство, да се у ратно доба и кужне болести на стоци распростиру. Међу разним болестима највише се разнесу коњске болести, јер се у рату од све стоке коњи највише употребљују.

Узрок је ширењу ових болести то, што се многи коњи стално једно с другим мешају, па ако је међу коњима само један или два њих, који су окужени прилепчивом болешћу — то онда лако окуже и остале.

Међу стоком употребљеном на бојишту кужне се болести тим лакше шире, јер се стока не да тамо ни тако сместити, ни тако тимарити, ни тако хранити и појити, као што се то даје у мирно доба код куће — те по томе стока слаби и лакше поболева.

Од кужних болести најчешће спада коње у ратно доба слиновка, шуга, болест слезине и инфлуенца. Од ових је најопаснија слиновка, балавост, јер она кужи и људе и не може се излечити.

Зато ваља врло пажљиво поступати са коњима донесеним са бојишта, јер они могу да распростру кужне болести и да окуже и наше домаће коње. Са тим коњима ваља по наредби г. Министра пољопривреде овако поступати:

1. Ове коње ваља пре увањања у шталу темељно очистити са нарочито за то узетим оруђем, нпр. четком и чепагијом.

2. Ове коње ваља сместити, ако је

могуће, у одвојену шталу, а ако то није могуће, а оно одвојити их бар од других коња.

3. Ове коње треба појити из одвојенога ведре, кабла и хранити из одвојене зобнице. Није их слободно појити из опћега валова, ни хранити из заједничких јасала.

4. Огризине ових коња не смеју се давати другим коњима.

5. У хамове ових коња не смеју се презати други коњи.

6. Ови коњи не смеју се спрезати с другим коњима — ако се баш морају спрећи с другим којим коњем, онда и с овим ваља тако поступати, као да је и он донесен са бојишта.

7. Ови се коњи не смеју увести у страну шталу међу друге коње.

8. Не смеју се истеривати на пашу са другим коњима.

9. Они, који лече озлеђене коње, нека после свакога коња добро оперу руке сапуницом и нека се са рањавом руком не дотичу коња.

10. Чим приметите на коњу балавост, шугу, оток слезине, одмах нека то пријаве Опћинском Поглаварству.

11. После два месеца нема се коњ више чувати.

Правило је: да се са бојишта доведени војнички коњи не уводе у шталу грађанских коња, него у штале оних газда, који немају коња. Не смеју се ни хранити, ни појити, ни тимарити с грађанским коњима. За њих морају бити нарочите четке и чепагије.

Будимо дакле на опрезу у своме рођеном интересу!

Л. Ф.

Са севернога ратишта : Таборска артиљерија

У хатар наше припреге.

Преузвашени господин Миџистар пољопривреде чини све што је могућно, да се — унаточ свој нашој несташици у припрези — ипак обаве сви газдински послови и подвози, без икакве запреке. Једном садањом наредбом обуставио је господин Миџистар некоје одредбе из наредбе издате ради обране од прилепчивог шапа у устима и дозволио је до даљег расположења: да се из затворенога дворишта шапом окужене опћине сме здрава марва употребити у опћинском хатару, уз исказницу, за пољске радове и журне подвозе. Истеривање ове марве по увратинама, без додира друмова, на поједине потесе, може бивати и без исказнице. Из неокужених дворишта шапом и устобољом окужених опћина сме се марва употребити у опћинском хатару без исказнице и ван хатара опћине са исказницом на неопходно нужне пољске радове и на журне подвозе. Ову потребну, небиљеговану исказницу издаје Опћинско Поглаварство бесплатно.

Болесну или сумњиву марву из окужених дворишта није ни од сада слободно изводити на пољске радове. На улазе окужених дворишта има се споља прилепцита читко написана цедуља са натписом: «Окужено шапом и устобољом!»

Министар је дозволио, да се ради несташице у радној снази у окуженим опћинама не постављају стражари, а у интересу слободнога промета, да се не образују кужни окрузи,

а вештачко окуживање да се ограничи само на непосредно угрожену животињу, а и то да се одложи за време најжурнијих пољских радова.

Но, да се не би ради ублажавања наредбе, која се односи на забран — кужна болест разнела, упозориће г. Министар газде: да своју болесну марву не употребљују никако на радове и ако опазе на марви, коју су употребили на радове, какове знаке боловања, да то пријаве одмах Опћинском Поглаварству. Власти су упућене, да опажене преступе строго казне и да од оних, који се не држе прописа, одузму исказнице.

Земљорадничке школе у Угарској.

Све већа економска борба гони људе на размишљање, како ће од свог рада имати што више користи. Као год у индустрији, трговини и занату, тако исто и код земљорадника осећа се све већа и већа потреба за већим образовањем у своме послу. — Мора дакле више учити, како ће рационалније обрађивати земљу, да од ње извуче што више користи, те да што успешније изађе из данашње економске борбе.

У раније доба биле су економске прилике много лакше, али данас су се оне у многоме измениле и сваки онај земљорадник, који мисли на будућност своју и својих, мора променити и свој начин рада — обраду земље, а да ово може постићи, потребна му је школа, где би се оспособио за рационалнију обраду земље.

Немачки стрелачки ровови у Галицији.

У земљама, где је пољопривредна култура на вишем ступњу, постоје одавна земљорадничке школе. Код нас у Угарској има ових земљорадничких школа: у Ади, Алђођу, Брезнобањи, Чаби, Чаковару, Јасберењу, Ходмезевашархељу, Карцагу, Кечкемету, Комарому, Лугошу, Нађсентмиклошу, Папи, Римасомбату, Сентимри, Сабатки, Силађшомло-у и Чикссреди, а све су ове школе о државном трошку.

Затим има у Бестерци, Међешу и Нађзебену земљорадничких школа, које издржавају појединци или пољопривредна друштва.

Течај ових школа траје две године, и за то време слушаоци добију потпуно образовање, које им је као земљорадницима потребно.

Првенство у школама имају земљораднички синови.

У оваку школу примају се по неколико ученика бесплатно, а да неко буде бесплатно примљен, мора поднети уз молбу: крштеницу, школску сведоцбу, уверење о владању, сиротињско уверење и пристанак родитеља.

Од ђака ко хоће да плаћа, пријави се Управи школе и буде примљен, ако има места.

Сем ових земљорадничких школа постоје и ове: млекарска школа у Шарвару, млекарска радничка школа за мушке у Кишберу, а за женске у Нађсечењу, повртарска школа у Баји, Лечи, Нађбочки и Торди, винарска школа у Тарцалу, Менешу, Таполци и Кечкемету, подрумарска школа у Будафоку и шумарска

школа у Кираљхалми, Липто-Ујвару, Вадасерде-у и Ђерђесентимре-у. И у овим школама исти су услови за примање ђака, као и код земљорадничких школа.

Колико је било ратова за последњих 40 година? Од год. 1878. било је, не мање, него 16 ратова: међу овим неколико ратова у колонијама. Ти су ратови били, у колико се тичу европских народа: руско-турски рат 1878., француски рат у колонијама у Тунису 1885., француска експедиција на Мадагаскар 1895, грчко-турски рат 1896., бој између Италије и Абесиније 1897., шпањолско-американски рат 1898., бурски рат почео је 1899., у истој години енглеска експедиција у Судан, рат западних савезника с Боксерима 1900. У нашем столећу руско-јапански рат 1905., француска експедиција у Мароко 1908, шпањолска експедиција у Мароко 1909., а на 14. месту је талијанско-турски рат. Разделимо ли ратове по народима, опадају на Немачку два; Француска је имала пет бојева и то скоро сви у колонијама. Турска је имала три, а Италија два, Енглеска два у колонијама и Јапан два, обадва са победом. Шпањолска је осим марочке експедиције имала несретни рат са Сједињеним Државама. У свим тим ратовима, с изузетком руско-турскога, играли су ратни бродови највећу улогу.

Но данашњи рат је највећи, од како је света и века.

Важно ради знања.

II.

Набавка модре галице.

Министар пољопривреде, преузвишени г. барон Имре Гиљањ, бринући се, да на пролеће не буде дешко набавити модру галицу за прскање винограда против пероноспоре, поверио је Савезу Мађарских Земљорадника, да набави 30 вагона модре галице и да исту уступи виноградарима са 121 круна 50 фил. по метр-центри под овим условима:

1. Савез може продати модру галицу искључиво само виноградарима, да њоме ове године прскају своје винограде. Да ће то у истину бивати, припазиће се овако:

Газда, који хоће да наручи себи галицу, дужан је да испуни поруцицу, у којој треба да стоји: а) име поручиоца; б) стан његов (опћина, жупанија); в) занимање његово; г) назнака, у којој му опћини лежи његов виноград (опћина, жупанија); д) колики је велик тај виноград (катастралних јутара, хвати); е) количина поручене галице; ж) износ унапред послате капаре.

Ову овако исписану и потписану поруцицу ваља поднети ради клаузирања надлежном виноградарском и винарском Надзорништву, или

Управитељу Винцилурске Школе или Газдинском Надзорништву Жупаније — па је онда послати Савезу Мађарских Земљорадника (Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, Budapest, V. ker., Alkotmány-u. 29.)

Бланкете за ове поруцице могу се добити код истога Савеза, а може их и поручилац исписати сам са одговором на питања под а) — ж).

2. Са поднашањем ове поруцице има се од износа поручене модре галице послати Савезу за сваку поручену метрценту галице 25 круна капаре. Износ рачуна наплаћује Савез поузећем.

3. Цена галице разуме се у Будапешти, предата на жељезницу. Возарину одакле па до поручиоца, плаћа поручилац.

4. Галица се рзашиље у оригиналним бурадима од 250 килограма, буре је бесплатно. Мање порудбине обављају се у врећама, али онда купац плаћа и врећу Савезу.

5. Савез је дужан, да за времена поручену галицу пошље у месецу марту и априлу, али може је одаслати и раније.

Савез обавља порудбине оним редом, како му оне буду стизале све дотле, докле имаде залихе. Савез не одговара, ако жељезница не узмогне порудбину благовремено одвести, нити даје за то икакову отштету.

Обзиром, што галице нема много, што на жељезницама владају још увек тешкоће при преважању робе, газде ће урадити у своме интересу, ако се са порудбинама пожуре.

Са севернога ратишта: Слог муницијоних кода.

Огледало светскога рата.

У Карпатима је још свеједнако зимско време. Онде се од половине јануара амо боримо врло издржљиво. Догађаји се дешавају полако. Наши се војници за сваки педаљ земље морају да боре. За двадесет и четири сата, који мину брзо, готово се коракимице може напредовати. Више је већ, него подруг месец, како наше чете бију тај бојак. Свако може јасно видети, да према Русима, који су надмоћни бројем, сваки наш успех много значи у истину.

Један положај на висини, чију важност није боље означило ништа, до ли то, што смо приликом његова заузећа заробили хиљаду и двеста заробљеника, морали смо од чести распрштати, да би могло доћи до јуриша на бајонете. Такви се бојеви бију у Карпатима, такве тешкоће ваља савладати. Руси, као што се чини, потребну важност приписују висовима дуж пута, јер ту огромне силе увлаче у борбу и својим су четама више пута покушали, да на novo задобију изгубљени вис. Њихов се протунападај изјаловио и знатним су губитком платили неуспешни покушај. На појединим деловима борбене линије влада релативан мир. У Пољској и на западном делу Галиције било је само

артиљеријске борбе. На борбеној линији југоисточне Галиције и у околици Черновица уопште је мир. И јаки табор Немаца потискује Русе.

Из Варшаве, руско-пољскога града, истеране особе, које су сад пуштене у Беч, причају, да становништво Варшаве већ рачуна са том могућношћу, да ће руске чете изаћи из Варшаве. Ма да је руски главни заповедник Николај Николајевић одлучно изјавио, да ће Варшаву, која је, по њему, незаузимљива тврђава, руске чете бранити до издиханија, ипак се чине извесне мере за случај, да посада изађе. Седиште руског генералног штаба већ су преместили. Здравствени шеф такођер је напустио Варшаву, а и велик део војника, који леже у болницама, односе у друге вароши. Боје се Немаца, који се приближују.

На западном бојишту Немци свугде држе своја заузета земљишта.

ШТА ЈЕ НОВО.

Наш престолонаследник на бојном пољу. Престолонаследник надвојвода Карло Фрања Јосиф, који се са бојишта вратио био ради тога, да о стању на бојном пољу извести Његово Величанство краља, поново је отпутовао натраг на бојно поље.

Како се лечи колера. Стеван Квашаји, умировљен министарски саветник, који је за три десетине година проучавао лекове, којима би се могла сузбити колера и куга, пронашао је, као што веле, такво средство, којим се постижу велики резултати. Тај се лек употребљава спољашње; протаре се њиме болесниково тело. До сад се тај лек применио код осам стотина болесника и сви су оздравили.

Ратна изложба у престоници. Када настане пролетње лепо време, намерава се, да се у Будвешти у згради Индустијске Дворнице у варошком гају приреди ратна изложба у великом стилу. На тој изложби приказваће се не само ратни пљенови, него и начини лечења у рату.

Понуда пољопривредних радника. Према извештају господина Министра пољопривреде нуде се на земљишту министарског изасланства у Жолни многи пољопривредни радници, да раде. Интересенти нека се непосредно обратe онамо.

Ђаци ће обрађивати насаде наше престонице. Савет наше престонице решио је, да ђаци грађанских школа обраде вртарство престоничких насада, које леже запарложене. Чим допусти време, ђаци ће почети сејати.

У Румунској поскупио хлеб. У Букурешту, главном граду Румунске, подигли су цекари цену земчача на пет филира. Пре тога је земичка стајала два филира, но скоро ће бити скупља и од пет филира.

Кратке вести. Министар трговинских послова дозволио је, да се у Залагерсегу земаљски истоварни и марвени вапар, који пада 9. септембра 1915., изузетно одржи 13. септембра, а у Римакокови у гемеерској жупанији земаљски истоварни и марвени вапар, који пада 3-4. априла 1915., изузетно одржи 29. и 30. марта. — Река Торна, која се у јасберињском атару улева у Зађву, услед трајне кише тако је набујала, да је у свом доњем току у атару општина Јасдоже, Јакохалме и Јастелека поплавила низине те проуроковала знатну штету. — Овогодишњу житну жетву у Италији прорачунава талијанско министарство пољопривреде на 8.005.000 метерских центи. — Дефицит (мањак) у енглеској спољашњој трговини износи за прва два месеца ове године преко 80 милијона фунти стерлинга, т. ј. преко две милијарде круна. — Ових је дана предан промету нови велики железнички мост преко Гангеса, реке у Индији, северно од Калкуте. Нови мост је дугачак два километра, а састављен је од 21 лука, од којих је најдужи дугачак 125 метери. Градња тог моста трајала је 7 година, а трошкови су износили 65 милијона круна.

М а т и.

«Мајчице мила, кажи нам,
Кад ће нам отац из рата доћ'?»
— Дечице моја, то не знам,
Бој је сад пош'о у напред,
Отац је стао у први ред.
Спавајте мирно, лаку ноћ!

«Мајчице мила, писмоноша тај,
Када ће са писмом овуда проћ'?»
— Дечице, отац оде у далеки крај,
По непријатељској земљи он сад где —
Пошта са писмом тамо не иде,
Спавајте мирно, лаку ноћ!

«Мајчице, очи ти црвене све!
Ти венеш лагано и губиш моћ.»
— Дечвце моје, заиста где!
Ветар ми нав'о у очи праха,
Ви мислите, да сам плакала ја?
Спавајте мирно, лаку ноћ!

«Мајчице, зашт' си у црнини Ти?
Да ли си намерна некуда поћ'?»
— Дечице моја, зашто питате ви?
У ратно доба жалости тма,
Зато сам обумла црнину ја.
Спавајте мирно, лаку ноћ!

*

А када заспе уморна деца
И поноћ распростре своју моћ,
Пред иконом она тад' горко јеца,
Скривено и тихо грозне лије сузе:
«Боже, Боже, зашто нам га узе?!»
И све се то губи — у црну ноћ!

У Брестовцу, 12. фебр. 1915.

Миливој Мајсторовић.

Он је жив.

Већ други пут излази служавка удове го-
спође саветниковице на улицу, да види, до-
лази ли писмоноша. Тако наређује госпођа.
— Мама је јако нестрпљива — рећи ће
зет јој Милан, жени својој Ани; — не може
да дочека писмоношу!

У то ево и служавке са писмом.

Госпођа саветниковица достојанственошћу
једне старе матроне намести наочаре и узе
загледати писмо, а у том часу јој задрхташе
руке. Писмо, што га у рукама има, беше оно
исто, што га је она недавно послала мезимцу
своме, сину Радовану, који се на бојном
пољу налази још од почетка рата овог.
Обрнула га је, загледала га је, док се у један
мах онесвесћена не завали у наслоњачу а
писмо јој испале из руку.

— Мама, слатка мама, шта би с тобом? —
цикну кћи јој Ана и обгрли онесвесћену
матер своју, док зет Милан подигне писмо
са пода. Загледа га и на њем прочита ове
кобне речи: «retour — адресат погинуо».

Са сузама у очима, притајаним болом у
грудима приђе и он мами и стаде јој љу-
бити руку, на што се ова, као из сна, трже,
трљајући мутне очи своје. Поглед јој стаде
лутати по соби, као да некога тражи, док
јој се не заустави на слици сина Радована,
која је висила испод иконе Спаситељеве.

Дуго је посматрала укоченим погледом тај
толико јој драги лик, па ће рећи кћери својој:

— Одвели ме у моју спаваћу собу.

Ослањајући се на кћер своју, дође теш-
ком муком до своје спаваће собе и ушав у
њу спусти се на канабе, замолив Ану, да
ју до сутра остави саму.

Кад би сутра дан, за јутра закуца кћи
јој Ана на врати собе материне и чу тихи
глас: слободно!

— Како си спавала, слатка мама?

— Ја сам, кћери моја, пребдила ову су-
ноћ, она на око метнула нисам, размишља-
јући о страшној вести, што ју јуче про-
читах на писму оном и — Ано, срце ми
моје казује, да је мој Радован жив, он није
погинуо, он ће доћи мајци својој!

— Али, мама...

— Не говори ми ништа! Радован је жив,
то ми каже материнско срце моје!

За то је време зет јој Милан шетао пред
кућом, кад му приђе жена Ана и рече, шта
говори мама.

— Ја ћу с њоме говорити — рече и уђе
у кућу.

— Мама, како се осећате? — запита је
њезно Милан.

— Сасвим добро! — одговори она.

— Па и после оне јучерање кобне вести,
зар?!...

— Оно је лаж, мој је син жив, мој Ра-
дован долази, срце ми то моје каже! — и
слатко се насмеја.

— Али, мама...

— Не ћу да чујем ништа више, ја веру-
јем и слушајем само оно, што ми срце моје
говори! Ви верујте оном, што је на омоту
писма написано, ја му не верујем! Мој је
Радован жив и мајка га чека! Остави ме
саму!

Милан изађе из собе и жена му хита у
сурет са речима:

— Шта је с мамом?

— Не допада ми се мамино понашање,
као да је после оне страшне јучерање вести
у некој душевној помућености!

— Боже, слатки Боже, само још и то
треба да нас постигне! — плачно заваци
Ана.

Дави су пролазили, а о Радовану ништа
поближе да се чује. Кад ал' једног дана дође
послужитељ општински, да уручи госпођи
саветниковици допис општинског поглавар-
ства, у коме се јавља госпођи, да јој је син
Радован пао јуначком смрћу на бојном пољу.

— Зар и ту лаж да прочитати морам! —
увикну госпођа. — Мој је Радован жив,
материнско ово срце то казује и ја само
њему верујем!

«Јадна жена!» говорила је околина њена,
јер је сваки држао, да је услед оне кобне
вести померила памећу.

— — — — —

Стара госпођа саветниковица седела је
сама у својој соби, удубљена у мисли, а по-
гледајући час по на врата собна, као да
очекује неког. Зимска кишпа, шибана ветром,
ударала је у прозоре те реметила гробну
тишину, што владаше у соби госпођиној. На

један мах као да под проворе стадеше кола нека. Чује ли она добро? Задрхта сва а колена јој заклецаше, кад првије провору и виде заета кола и — ништа више. Срце јој задрхта јаче, кад чу, да се врата на ходнику отворише и кораци неки чуше! Дах јој застале, крв јој јаче јурну у главу, кад се собна врата отворише, а пред њом стоји син јој Радован, који је сретњим случајем избегао из сужањства непријатељског и ево га у загрљају мајке своје.

— Мати, добра мати...!

— Сине, радовање моје! Срце ме моје материнско вије преварило, ти си жив и мајка те ево загрлити може! — па му обви руке око врата и остаде дуго, дуго у том положају.

У Кумани, 1915.

Из «С. В.» а.

С. А. М., парох.

ПОЗИВ НА ПРЕТПЛАТУ.

Кад смо пре седамнаест година основали ратарски недељни лист «Њиву» нагласили смо: да смо ради да листом овим по јефтину цену уносимо у српску ратарску кућу здраву и корисну поуку, да забавним начином поучавамо српскога ратара корисноме знању и умењу — разда његова свестране напретка а у времену, у коме се свако живи отима да напредује.

Прелистајте нашу «Њиву» од године 1898., 1899., 1900., 1901., 1902., 1903., 1904., 1905., 1906., 1907., 1908., 1909., 1910., 1911., 1912. и 1913. па ћете се уверити из сваког ретка: да смо се поштено трудили, да се приближимо ономе циљу, који смо себи истакли. Велики и неочекивани одзив, којег

је стекао лист наш међу српским ратарима за ових петнаест година излажења свога одобрава нас да прио-немо из све снаге и даље: да наша «Њива» буде из дана у дан све то боља и све то лепша, а тиме српскоме ратару све то милија — једном речју: да лист «Њива» буде у ратарској кући мио недељни гост и поуздани саветник у свему оном, што српски ратар ваља да зна и да чини свога добра и своје среће ради.

У то име излазиће «Њива» и од сада са овим подеснијим насловом сваке недеље једанпут, на целом табаку овако лепе глатке артије, урешена лепим и одабраним сликама и доносиће у свакоме броју: поуке из пољоделства, вртарства, виноградарства, воћарства и из сваке друге гране кориснога рада; учиће ратаре пчеларењу, гајењу стоке и пернатеживине; извештаваће га о новостима у народу и држави, казиваће му шта бива по свету; саопштаће вам у земаљске и државне законе и уредбе; поучаваће га у разним важнијим грађанским пословима; одговараће, колико зна, може и уме, на његове питања и упутиће га како да се помогне у својој нужди и потреби.

Претплата је цена недељном, илустрованом, ратарском листу «Њиви» **само 3 круне годишње.**

Поред ове малене цене, добијају наши претплатници за-

Бадава и календар на поклон, као бесплатни божићни прилог „Њиви“-и њеним читаоцима.

Овако лепо урешен, јефтин, забавно-поучни, недељни лист као што је наш лист «Њива» — снажиће Србина ратара у борби живота за његов опстанак и напредак.

У то име молимо све Србе ратаре који радо читају и читањем се пријатно забављају и поучавају: **да се претплате на „Њиву“ одмах од првих бројева**, а ми ћемо им лист слати тачно и уредно онамо и на ону пошту, на коју нам то јасно и разговетно означе.

Лист је наш јефтинији и од погачица, зато га нико не може добити на вересију.

Претплата с шиће поштаноскем упутницом на адресу: **A „Nyíva“ kiadóhivatalának — Budapest, IV., Egyetem-utca 4., Franklin-Társulat.**

Уредиштво и наклада „Њиве“

Одговорни уредник: **ЧИКА-СТЕВА.**

Састанци за нашу потпорну благајницу. Врло нагло расте број оних, који су похитали, да осигурају себе и своју породицу код радничке потпорне благајнице. По свима крајевима у земљи држе се састанци, на којима се држе поучна предавања о користима потпорне благајнице и тим приликама се уписују за чланове врло многи, који мисле и на сутра, на своју будућност.

О Г Л А С И.

